

SINTEZA
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(aspecte privind modul de îndeplinire a serviciului militar) (număr unic 690/MA/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Sănătății (aviz nr.24/3117 din 09.08.2024)	1.	Lipsa de propuneri și obiecții	<i>Se ia act.</i>
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr.30-3346 din 19.08.2024)	2.	În tot conținutul proiectului de lege, sintagma „se introduce” se propune de substituit cu sintagma „se completează”, deoarece nu este caracteristică limbajului normativ.	<i>Nu se acceptă</i> Reieșind din practica legislativă curentă, cuvintele „se completează” se utilizează în cazul completării unui articolul sau alineat cu o normă în redacție nouă, iar în cazul modificării textului unei norme existente se utilizează cuvintele „se introduce”.
	3.	La art. II alin.(6) se recomandă substituirea sintagmei „de Guvern” cu textul „Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor”, deoarece art.35 ¹ din legea menționată, reglementează expres raporturile juridice expuse în Art. II alin. (6) din proiect.	<i>Nu se acceptă</i> În temeiul art.35 ¹ din Legea cu privire la statutul militarilor, de către Guvern, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.881/2023 care reglementează nemijlocit modul de recuperare la bugetul de stat a cheltuielilor pentru studii/instruiri suportate de entitățile publice în domeniile milităriei, securității, ordinii publice și administrației penitenciare.
	4.	La art. III pct. 6 și 8, textul „litera h se exclude” se substituie cu textul „litera h se abrogă”, dat fiind faptul că, procedeul tehnico-normativ privind excluderea se utilizează numai în cazul unor cuvinte, sintagme, texte.	<i>Se acceptă</i>
	5.	La art. III pct. 27 referitor la art. 81, se recomandă redarea acestuia similar prevederilor stipulate la art.61 alin.(1) din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, după cum urmează „Actul administrativ individual de sancționare disciplinară se contestă	<i>Nu se acceptă</i> Norma propusă în proiect este similară prevederilor de la art.61 alin.(3) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care prin prisma

	<p><i>de către militar direct în instanța de judecată”, în vederea excluderii oricărui echivoc în cazul sintagmei „fără respectarea procedurii prealabile”.</i></p>	<p>art.4. alin.(2) este aplicabilă și funcționarilor publici cu statut special în partea care nu este reglementată prin legi speciale. Respectiv, considerăm oportună menținerea art.81 în redacția propusă.</p>
6.	<p>Se propune revizuirea dispoziției pct. 4 art. IV, din motiv că nu este clară logica autorului proiectului, referitor la criteriul de selectare a militarilor potrivit temeiurilor noi de eliberare din serviciu militar prin contract, privind dreptul la ocrotirea sănătății și la asistență medicală, indicat în Legea nr. 162/2005.</p>	<p><i>Se acceptă</i> Dispoziția pct. 4 de la art. IV din proiect în parte ce se referă la temeiurile noi de eliberare din serviciul militar a fost revizuită.</p>
7.	<p>Totodată, la pct. 5 din cadrul aceleiași articol, se sugerează în alin. (3) excluderea lit. q) pentru că esența acesteia este diferită în raport cu conținutul lit. b)-d), h), p), iar în alin. (5) se propune substituirea literei „r)” cu litera „q)” din motivul expus supra.</p>	<p><i>Se acceptă</i> Lit.q) a fost exclusă din alin.(3) și inclusă la alin.(5).</p>
8.	<p>Cu referire la art. IV pct. 8, se propune modificarea conținutului în următoarea redacție: <i>d¹) care prin hotărâre judecătorească definitivă, sunt privați de dreptul de a ocupa funcții în cadrul autorităților publice;</i> <i>d²) care în ultimii 5 ani, au în cazierul privind integritatea profesională, înscrisuri cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională pentru încălcarea obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale;</i> <i>d³) care au interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate, în scopul armonizării interioare a actului normativ supus modificării.</i></p>	<p><i>Se acceptă</i></p>
9.	<p>În continuare, la pct. 9 art. IV din proiectul de lege, textul „la alineatul (3), după textul „și au statut de militari prin contract” se introduce textul „<i>odată cu intrarea în vigoare a contractului de îndeplinire a serviciului militar</i>” se sugerează a fi substituit cu textul „<i>la alineatul (3), după textul „și au statut de militari prin contract” se completează cu textul „din momentul intrării în vigoare a contractului de îndeplinire a serviciului militar</i>”.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p>
10.	<p>Prin urmare, la pct. 12 art. IV din proiect, în conținutul lit. q) după cuvântul „<i>detașat</i>” se propune completarea cu textul „<i>în interesul</i>”</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i></p>

	<p><i>de serviciu”, iar după textul „altă funcție” se sugerează a fi completat cu textul „cu excepția pct. 53 din Hotărârea Guvernului nr. 941/2006”, pentru a exclude orice interpretare.</i></p> <p>11. Tot aici, cu referire la lit. y), se recomandă redarea conținutului mai explicit, pentru a exclude interpretările extensive (<i>de exemple. cine emite actul de constatare</i>).</p>	<p>Lit.q) a fost completată cu textul „<i>în interes de serviciu</i>”. Concomitent, considerăm inoportună introducerea referinței la pct.53 din Hotărârea Guvernului nr.941/2006, deoarece conform pct.50¹ militarul poate fi numit la o funcție egală sau superioară fără acordul acestuia. Însă reieșind din practica departamentală, în cazul unor măsuri de organizare sau reveniri militarului dintr-o misiune internațională, nu întotdeauna este posibilă numirea militarului într-o funcție superioară sau egală conform specialității și pregătirii sale militare, respectiv structura militară se confruntă cu problema imposibilității numirii acestui militar într-o funcție militară deoarece acesta își exprimă dezacordul de a fi numit într-o funcție inferioară conform specialității și pregătirii sale.</p> <p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Cadrul normativ reglementează expres modul, condițiile și emitentul actului de constatare a stării de incompatibilitate. Astfel, conform art.25 alin.(4) lit.c) și art.31 din Legea integrității 82/2017, Autoritatea Națională de Integritate este responsabilă de controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților. Iar conform art.38 și 39 alin.(3) din Legea nr.325/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, actul de constatare a stării de incompatibilitate se emite de către inspectorul de integritate, iar odată rămas definitiv acesta este comunicat conducerii organizației publice sau autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarației în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p>
--	--	---

<p>Ministerul Finanțelor (aviz nr.07/4-03/334/1321 din 21.08.2024)</p>	<p>La art. IV al proiectului de lege, privind propunerile de modificare a Legii nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor, se recomandă următoarele:</p> <p>12. La pct.2, privind completarea art.14 cu alineatul (3¹), autorul include prevederi care reglementează timpul de serviciu și odihnă pentru elevi până și după obținerea statutului de militar prin contract. Astfel, dat fiind faptul că, nu există o claritate privind motivele diferențierii timpului de muncă al militarului prin contract prevăzut în art.14 alin.(3) al Legii 162/2005 și al militarului prin contract prevăzut în alineatul (3¹) propus spre completare, se consideră oportun a se completa proiectul și nota de fundamentare cu explicațiile respective, precum și cu criteriile necesare de a fi întrunite de către elev pentru a obține statutul de militar prin contract.</p> <p>13. În același timp, pct.8, referitor la completarea art.28 alineatul (6), cuprinsul literelor d¹)-d³) urmează a fi redactat în scopul integrării omogene a acestora în conținutul alineatului, cu respectarea regulilor gramaticale.</p> <p>14. Subsidiar, se propune a fi revizuit și art.29 alin.(3) al Legii 162/2005, întrucât se consideră că în prevederile acestuia urmează să se regăsească și elevii.</p>	<p><i>Se acceptă</i> Nota de fundamentare a fost completată. Astfel, conform art.14 alin.(3) din Legii nr.162/2005, pentru militarii prin contract se stabilește săptămâna de serviciu de 5 zile cu 2 zile de odihnă, iar pentru militarii în termen și cei în termen redus și pentru studenții instituțiilor de învățământ din domeniul militariei săptămâna de serviciu este de 6 zile cu o zi de odihnă. Respectiv, prin norma propusă la alineatul (3¹) elevii până la atingerea vârstei de 18 ani, când vor încheia contractul de îndeplinire a serviciului militar și vor obține statut de militar prin contract, li se stabilește săptămâna de studii de 5 zile cu 2 zile de odihnă. Iar la obținerea statutului de militar prin contract, săptămâna de serviciu va fi de 6 zile cu o zi de odihnă similar ca și în cazul studenților instituțiilor de învățământ din domeniul militariei.</p> <p><i>Se acceptă</i> Cuprinsul literelor d¹)-d³) a fost redactat.</p> <p><i>Nu se acceptă</i> Conform propunerilor de modificare a art.4 și 27 din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, elevii înmatriculați în Colegiul militar vor avea același statut ca și elevii din alte instituții de învățământ profesional tehnic postsecundar. Aceștia se vor considera în serviciul militar și vor avea statut de militar prin contract, din momentul intrării în vigoare a contractului de îndeplinire a</p>
--	---	---

			serviciului militar, care va fi încheiat din momentul atingerii vârstei de 18 ani. Respectiv, elevii vor putea fi numiți în funcții militare doar după obținerea statutului de militar prin contract și nu din momentul admiterii. În acest sens, și vechimea în serviciul militar se va calcula din momentul semnării contractului de îndeplinire a serviciului militar prin contract.
Ministerul Educației și Cercetării (aviz nr. 04/1-09/5540 din 22.08.2024)	15.	<p>Alineatul (5) al articolului II prevede că studenții care au împlinit vârsta de 18 ani și care au fost exmatriculați din instituțiile de învățământ în domeniul militariei pentru restanțe academice, încălcarea disciplinei sau refuzul de a-și continua studiile, sunt trimiși în unități militare pentru a continua îndeplinirea serviciului militar în termen.</p> <p>Această prevedere contravine art.35 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, care stipulează că dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, liceal, profesional, superior, precum și prin alte forme de instruire și perfecționare. Impunerea obligativității serviciului militar pentru studenții exmatriculați interferează cu dreptul acestora de a-și continua studiile, de a se restabili la studii sau de a alege alte forme de instruire, ceea ce ar putea reprezenta o încălcare a dreptului fundamental la educație.</p> <p>Prin urmare, pentru a asigura conformitatea cu prevederile constituționale, se propune excluderea alineatului (5) din proiectul de lege.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Obligația studenților de a continua îndeplinirea serviciului militar în termen până la expirarea a 12 luni în cazul exmatriculării din instituțiile de învățământ din domeniul militariei pentru restanțe academice, încălcarea disciplinei sau refuzul de a-și continua studiile este prevăzută în redacția actuală a art.27 alin.(5) din Legea 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei. Prin redacția propusă de proiect, se urmărește extinderea acestor prevederi și asupra elevilor care au împlinit vârsta de 18 ani.</p> <p>Or, obligația îndeplinirii serviciului militar în termen derivă din textul art.57 al Constituției RM, art.2 și art.4 din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei. Respectiv, dreptul la educație nu este un drept absolut și prin prisma art.54 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, acesta prin efectul legii poate fi supus unor restrângeri.</p> <p>Cu atât mai mult, dreptul la educație nu este restrâns permanent, ci doar realizarea lui este suspendată temporar pe perioada îndeplinirii serviciului militar în termen. Iar după finalizarea îndeplinirii serviciului militar, acesta poate să continue școlarizarea.</p>

			<p>Concomitent, conform pct.97 subpct.4) din Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar în baza Sistemului de Credite de Studii Transferabile, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr.234/2016: „97. <i>Înteruperea studiilor se produce în următoarele situații: 4) satisfacerea serviciului militar</i>”.</p> <p>Totodată, cu referire la jurisprudența CEDO evidențiem că Curtea în Ghidul cu privire la aplicarea art.4 din Convenția europeană a drepturilor omului (art.44 din Constituția Republicii Moldova), „Interzicerea sclaviei și a muncii forțate”, actualizat la 31.08.2023, în paragraful 45 relatează că „Comisia a apreciat că, în general, datoria unui soldat care se înrolează după atingerea vârstei majoratului, de a respecta termenii angajamentului său, și restrângerea aferentă a libertății sale și a drepturilor personale nu constituie o atingere adusă drepturilor acestuia” (<i>W., X., Y. și Z. împotriva Regatului Unit, decizia Comisiei</i>). Iar în cauza <i>Chitos împotriva Greciei</i>, Curtea a considerat că limitarea în temeiul art.4 alin.(3) vizează doar serviciul militar obligatoriu și nu se aplică militarilor de carieră.</p>
Avizare și consultare publică repetată			
Ministerul Educației și Cercetării (aviz nr. 04/1-09/5905 din 05.09.2024)	16.	Lipsa de propuneri și obiecții	<i>Se ia act.</i>
Ministerul Sănătății (aviz nr.24/3369 din 02.09.2024)	17.	Lipsa de propuneri suplimentare asupra proiectului. Totodată, recomandăm să înaintați proiectul pentru avizare Ministerului Muncii și Protecției Sociale, dat fiind faptul că acesta conține reglementări privind raporturile de muncă.	<i>Se ia act.</i> Lista avizatorilor a fost stabilită la pct.14 din Procesul-verbal nr.43 al ședinței secretarilor generali din 05.08.2024. Concomitent, conform art.4 alin.(1) din Legea nr.1245/2022 cu privire

			la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei „serviciul militar este o formă specială a serviciului public ce rezidă în îndeplinirea de către cetățeni a datoriei constituționale privind pregătirea pentru apărare și apărarea Patriei exclusiv în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova”. Respectiv, în coraport cu modul și condițiile de îndeplinire a serviciului militar sunt aplicabile normele juridice speciale stabilite de cadrul normativ în domeniul apărării naționale, nefiind aplicabile prevederile Codului muncii.
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr.30/3626 din 11.09.2024)	18.	În tot conținutul proiectului de lege, sintagma „se introduce” se propune de substituit cu sintagma „se completează”, deoarece nu este caracteristică limbajului normativ.	<i>Nu se acceptă</i> Se reiterează argumentarea expusă de autor la avizul inițial. Complementar, prin prisma art.32 alin.(5 ¹) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în cadrul expertizei juridice autoritatea publică responsabilă de domeniul creației legislative și perfecționarea legislației (pct.6 din Regulamentul de la Hotărârea Guvernului nr.698/2017) nu a formulat careva opinii sau obiecții în acest sens.
Expertizare			
Ministerul Justiției (avizul nr.04/1-8275 din 10.09.2024)	19.	La formularea amendamentelor, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă se va folosi cuvântul „textul” pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se vor utiliza termenii „cuvântul”/„cuvintele”.	<i>Se acceptă</i>
	20.	La Art. II: La pct. 3, referitor la completarea art. 27 cu alineatele (3 ¹) și (3 ²), se menționează că, potrivit art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „Alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde.”.	<i>Se acceptă</i>

	21.	Cu referire la cuprinsul dispoziției alin.(6), se recomandă substituirea cuvintelor „perioada stabilită” cu cuvintele „conform perioadei stabilite”.	<i>Se acceptă</i>
	22.	La Art. III: Pct. 7, după cuvintele „se substituie cu” se va completa cu cuvântul „cuvintele”. Obiecția dată este valabilă și pentru pct. 14.	<i>Se acceptă</i>
	23.	La pct. 30, se recomandă revizuirea dispoziției de modificare în vederea concretizării cuvintelor ce urmează a fi substituite, or, Anexa nr. 1 la Regulamentul disciplinei militare, operează atât cu cuvintele „Plutonier de batalion”, cât și cu cuvintele „Plutonier de companie”.	<i>Se acceptă</i>
	24.	La Art. IV: La pct. 8, se recomandă revizuirea cuprinsului lit. d ¹) propusă spre completare și expunerea acesteia după cum urmează: „d ¹) care prin hotărâre judecătorească definitivă, sunt privați de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate;”.	<i>Se acceptă</i>
	25.	La pct. 9, în raport cu amendamentul ce vizează alin. (3) din cadrul art. 29, se menționează faptul că, în cazul completării unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se înserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. Astfel, dispoziția amendamentului vizat urmează a fi expusă după următoarea formulă: „alineatul (3) se completează cu cuvintele „din momentul intrării în vigoare a contractului de îndeplinire a serviciului militar”.”	<i>Se acceptă</i>
	26.	Potrivit pct. 12, urmează a fi completate cazurile de eliberare a militarilor din serviciul militar prin contract. Astfel, potrivit lit. u), un caz de eliberare a militarului din serviciul militar prin contract, se referă la încălcarea obligației prevăzute la art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale. În acest sens, în vederea neadmiterii unor confuzii și interpretări eronate, se consideră necesară stipularea expresă a faptului incidenței Legii menționate, urmare funcției deținute de către militarul prin contract. Or, nu orice militar prin contract poate fi	<i>Nu se acceptă</i> Obligația de a nu admite manifestări de corupție prevăzută la art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale este proprie pentru toți agenții publici, inclusiv și pentru toți militarii prin contract.

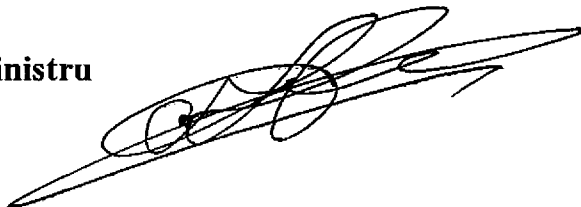
	27.	<p>subiect al evaluării integrității instituționale în sensul art. 6 din Legea nr. 325/2013.</p> <p>Obiecția similară urmează a fi raportată și cu referire la lit. x), care prevede eliberarea militarului prin contract în legătură cu nedepunerea declarației de avere și interese personale sau al refuzului de a o depune, în condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>În temeiul art.3 alin.(1) lit.g) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, subiecții ai declarării averii și a intereselor personale sunt și funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special. Respectiv, acest temei de eliberare din serviciul militar se propune a fi aplicat în coraport cu militarii prin contract care au obligația de a depune declarația de avere și interese personale.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (raportul de expertiză nr. ELO/9968 din 05.09.2024)</p>	28.	<p>La art. III pct.10, raționamentul expus, „pot beneficia” evidențiază utilizarea unei formule ambiguoasă, care atribuie caracter echivoc normei și denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.54 lit.a) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, astfel condiționând aprecierea tendențioasă a acesteia.</p> <p>Deci, deficiența din speță, delimitează per ansamblu, caracter incert mecanismului de îndeplinire a obligațiilor de către agenții publici în parte ce ține de acordarea concediului de stimulare pentru militarii prin contract a instituțiilor de învățământ care au susținut sesiunile cu media cel puțin „bine” iar riscurile evidente, sunt amplificate de utilizarea posibilităților de aplicare a normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control al aplicării.</p> <p>Recomandări: Substituirea textului „<i>pot beneficia</i>”, cu textul „<i>beneficiază</i>”.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Concediul de stimulare constituie o formă de apreciere a personalului militar, care însă nu constituie o obligație pentru comandant/șef. Astfel, la acordarea acestui tip de concediu pe lângă faptul că studenții/elevii au susținut sesiunile cu media cel puțin „bine”, trebuie să fie întrunite și alte cerințe, cum ar fi disciplina personală, inițiativa, atitudinea față de serviciu, precum și să nu afecteze activitatea operațională a instituției de învățământ. Respectiv, concediul de stimulare nu poate fi acordat universal tuturor studenților/elevilor, or acordarea unui asemenea forme de stimulare ar urma să întrunească și alte condiții de meritocrație specifice serviciului militar.</p> <p>Concomitent, faptul că stimulările nu constituie o obligație rezultă și din normele de la art.19, 24, 27 și 32 alin.(3) din Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52/2007, conform cărora soldaților, sergenților și ofițerilor li se pot aplica stimulări. O situație similară se regăsește și la art.203 din Codul muncii.</p>

	<p>29. La art. III pct.11, norma examinată stabilește discreționar cazurile în care se inițiază o cercetare de serviciu, iar aceste prerogative pot fi folosite în mod abuziv și excesiv de către responsabilul căruia i-a fost încredințată efectuarea cercetării de serviciu pentru obținerea recompenselor necuvenite în schimbul determinării acestuia de a nu iniția o anchetă de serviciu, și a nu-și executa obligațiunile funcționale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale.</p> <p>La fel, prin amendamentul propus, avem împrejurarea, în care în condițiile existenței unor temeuri de inițiere a anchetei de serviciu, responsabilul căruia i-a fost încredințată efectuarea cercetării de serviciu, poate determina militarul prin diferite forme să-i transmită remunerații ilicite pentru a preîntâmpina producerea efectelor nefaste pentru interesele legitime sau ilegite ale acestuia.</p> <p>Recomandări: Revizuirea expresiei „<i>pot fi efectuate cercetări de serviciu</i>” și substituirea cu prevederi de o manieră imperativă în cazul inițierii cercetărilor de serviciu în privința militarilor care încalcă disciplina militară sau ordinea publică.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Prin prisma prevederilor art.40 din Regulamentul disciplinei militare, persoanele care încalcă disciplina militară și ordinea publică, la decizia comandanților (șefilor), pot fi discutate în colectiv, la consiliile de onoare sau conform normei propuse la alin.(2¹) din proiect se propune ca „pentru cercetarea faptelor ce pot constitui abateri disciplinare pot fi efectuate cercetări de serviciu”. Astfel, „în cazul în care militarul încalcă disciplina militară sau ordinea publică, comandantul (șeful) trebuie să-i amintească de obligațiile serviciului militar, iar în caz de necesitate, să aplice o sancțiune disciplinară”. Respectiv, efectuarea cercetărilor de serviciu nu poate constitui o obligație pentru orice încălcare sau abatere minoră de la disciplina militară. Cu alte cuvinte, nu în toate cazurile de încălcări disciplinare este obligatoriu de a declanșa o cercetare de serviciu.</p> <p>Prin analogie și art.208 alin.(2) din Codul muncii prevede că „în funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu”.</p>
	<p>30. La art. IV pct.12, art. 35 alin.(3) lit. p) se va revizui în vederea respectării prevederilor art. 43 alin (1) al Constituției Republicii Moldova, <i>(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.</i></p> <p>Subliniem că, norma art.35 lit.p) punctează asupra caracterul unilateral al deciziei angajatorului la eliberarea militarilor din serviciul militar prin contract în cazul în care acesta la restabilirea în funcție, conform unei hotărâri judecătorești, nu acceptă să fie numit într-o funcție inferioară, acțiuni care în esență pot determina agentul public responsabil de implementarea actului normativ, să</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Norma propusă la art. 35 alin.(3) lit. p) în calitate de temei de eliberare din serviciul militar se referă la eliberarea titularul funcției în cazul restabilirii în funcție, conform unei hotărâri judecătorești, a deținătorului anterior al funcției. Respectiv, militarul care a fost restabilit în funcție conform unei hotărâri judecătorești, va fi restabilit necondiționat în funcția deținută anterior, iar titularul funcției va fi eliberat doar în cazul în care este imposibilă numirea acestuia într-o funcție egală celei deținute și dacă acesta</p>

	<p>recurgă la metode corupte și interpretarea normei într-o manieră favorabilă acestuia.</p> <p>Așadar, de menționat a se reține, că în situația numirii salariatului într-o funcție inferioară celeia deținute anterior restabilirii în funcție (și/sau cu modificarea contractului individual de muncă conform art. 68 Codul muncii), se permite doar cu acordul în scris al părților, iar operarea modificărilor propuse, poate determina exercitarea discreționară a unor atribuții care în esență ar condiționa admiterea incidentelor de integritate și a riscurilor de corupție.</p> <p>Recomandări: Revizuirea prevederii citate supra (ex: lit. p) la restabilirea în funcție, conform unei hotărâri judecătorești, a persoanei care a îndeplinit anterior munca respectivă, dacă transferul salariatului la o altă muncă conform Codului muncii nu este posibil) și înlăturarea caracterului coruptibil al atribuției/dreptului excesiv al entității de a deține discreții exagerate.</p>	<p>nu acceptă să fie numit într-o funcție inferioară. Norme similare se regăsesc la art.82 lit.j¹) din Codul muncii, art.63 alin.(1) lit.d) din Legea cu nr.158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, art.36 alin.(1) lit.f) din Legea nr.170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, art.35 alin.(1) lit.l) din Legea nr.134/2008 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat.</p>
31.	<p>La art. IV pct.12, analizând norma art. 35 alin. (3) lt. q), constatăm că se propune eliberarea militarului din serviciul militar prin contract în cazul refuzului neîntemeiat de a fi detașat în interes de serviciu sau de a fi numit în altă funcție.</p> <p>În acest sens, se remarcă faptul că prevederile art. 71 alin. (1) din Codul muncii stabilesc „<i>detașarea poate fi dispusă numai cu acordul scris al salariatului pentru o perioadă de cel mult un an și se efectuează în temeiul unui contract individual de muncă distinct pe durată determinată</i>”, iar amendamentele propuse denotă derogări largi și au caracter general, ceea ce exprimă neîntrunirea exigențelor de calitate a normei vizate de art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Deci, pentru a asigura legislației interne o cât mai bună înțelegere și o cât mai corectă aplicare, considerăm esențială corelarea actului normativ cu prevederile actelor normative de nivel superior, prin completarea proiectului de lege cu unele prevederi ce țin de cazurile în care militarul este în drept să refuze detașarea, de altfel suntem în situația în care angajatorul beneficiază de atribuții excesive distincte de cele vizate de legea cadru, iar militarii prin</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p>Art. 32 din Legea nr.162/2005 a fost completat cu alineatul (3¹), care indică cazurile în care militarii pot refuza detașarea.</p>

	<p>contract fiind în situația de a oferi și/sau promite remunerații ilicite pentru a se proteja de efectele considerabile pe care aceste discreții le pot avea asupra lor.</p> <p>Situație similară este și în cazul numirii militarului în altă funcție, în care urmează a se ține cont de prevederile art. 74 Codul muncii, precum și a modalităților clare în cazul în care este necesar consimțământul în scris al acestuia, privind numirea/transferul la o altă muncă care nu-i este contraindicată, de altfel pot fi create premise pentru angajator de comitere a unor fapte prejudiciabile de pretindere, primire și/sau extorcare de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă ce nu i se cuvin, în schimbul ne-îndeplinirii unor acțiuni în exercitarea funcției sau contrar acesteia.</p> <p>Recomandări: Se recomandă completarea art.35 din Legea nr.162/2005 cu prevederi care să descrie expres cazurile în care militarii pot refuza detașarea.</p>	
--	--	--

Ministru

Anatolie NOSATÎ